

MEDİKAL ONKOLOJİ

Ayrıntılı bilgi için
Onkoloji Merkezi'ni
ziyaret edebilirsiniz.

Medikal onkoloji nedir, medikal onkoloji uzmanı ne yapar?

Medikal onkoloji; kanser tanısı, tedavisi ve önlenmesi ile ilgilenen tıp dalıdır. Medikal onkoloji uzmanı; kanser hastalarının kemoterapi, immünoterapi, biyolojik tedavi ya da hormon tedavisi gibi cerrahi olmayan tedavilerini düzenleyen ve bu hastaların patoloji, cerrahi, radyasyon onkolojisi, nükleer tıp gibi diğer branşlarla koordinasyonunu sağlayan doktordur. Medikal onkoloji uzmanı diğer branşlarla birlikte kanser tedavilerini yöneten bir orkestra şefidir.

En sık uygulanan ilaç tedavilerinden kemoterapi nedir?

Kemoterapi, insan vücudunda kontrolsüz çoğalarak sağlıklı dokulara zarar veren kanser hücrelerinin büyüme ve çoğalmasını durdurmayı veya yok etmeyi amaçlayan özel ilaç tedavisidir.

Kemoterapi ilaçları nasıl kullanılır, hastaya nasıl verilir?

Kemoterapi ilaçları ağız yoluyla tablet veya kapsül olarak, serum içinde veya doğrudan damar içine enjekte edilerek, cilt altına veya kas içine enjeksiyon şeklinde, ayrıca direkt olarak tümörün

olduğu bölgeye (karaciğer, akciğer, karın içine ya da idrar boşluğuna) ilaç vermek şeklinde uygulanabilir. Kemoterapi ilaçları hangi yol ile verilirse verilsin, kan ile tüm vücuda dağılarak tümör hücrelerine etki gösterebilir.

Verilecek ilaçlar nasıl seçilir?

Kemoterapide kullanılan ilaçlar, kanser hücrelerinin büyümesini ve çoğalmasını önleyerek onları maksimum hasara uğratacak şekilde seçilir. Bu amaçla verilen birkaç farklı ilaç birlikte kullanıldığında tümör hücrelerine etkileri daha fazla olabildiğinden, kemoterapi protokolleri genellikle birden fazla ilaç içerir.

Uygulama süresi ve sıklığı ne kadardır?

Kemoterapide ilaçların dozları, uygulama şekilleri ve uygulama süreleri hastalığın tipine göre farklılık gösterir. Ayrıca hastanın yaşı, genel sağlık durumu, hastalığın yaygınlık derecesi ve hastalık dışı sağlık problemlerine göre de tedavi süresi ve sıklığı değişebilir. Bu nedenle aynı teşhisi olan hastalarda bile farklı tedavi şemaları uygulanabilir. Kemoterapi protokollerinde genellikle bir tedavi dönemini bir dinlenme dönemi takip eder. Bu faktörler göz önünde tutularak tedavi her gün, haftada bir; 14, 21 veya 28 günde bir uygulanabilir.

Kemoterapi sırasında başka ilaç kullanılır mı?

Kemoterapi sırasında ilaçların yan etkilerini azaltmak için önerilecek destek tedavi ilaçları olacaktır. Bunlardan başka tansiyon yüksekliği, kalp hastalığı, şeker veya enfeksiyon hastalıkları gibi nedenlerle kullanılan ilaçların büyük bir kısmının kemoterapi üzerine olumsuz bir etkisi yoktur, hasta bunlara devam edebilir. Ancak bazı ilaçlar kemoterapi ilaçları ile etkileşebilir; ilaçların olumlu etkileri azalabilir veya yan etkileri artabilir. Bu nedenle kullanılan tüm ilaçlar mutlaka kemoterapiyi planlayacak medikal onkoloji uzmanına bildirilmelidir.

İmmünoterapi nedir?

İmmünoterapi ile kişinin bağışıklık sistemi hareket geçirilerek kanser hücreleri ile daha etkili savaşması sağlanır. Beyaz kan hücrelerinin yanı sıra lenf sisteminin doku ve organlarından oluşan bağışıklık sisteminin harekete geçmesini sağlayan immünoterapi, biyolojik bir tedavi türü olarak da tanımlanabilir. İmmünoterapi sırasında vücuda verilen ilaç, kişinin kendi bağışıklık sisteminin aktif hale gelmesini sağlar. Aktive olan immün sistemi, kanser hücrelerini tanıyarak onları yok eder.

İmmünoterapi nasıl uygulanır?

“Kontrol noktası inhibitörleri” denen immünoterapi, kemoterapi gibi damardan (intravenöz) serum yolu ile

verilir. Uygulama öncesinde özel bir hazırlık gerekmez.

İmmünoterapi kime uygulanır?

Hastalığın çeşidine ve evresine bağlı olarak immünoterapi uygulamaları değişir. Hangi hastanın immünoterapiye uygun olduğunu belirlemek için bazı kanserlerde hastaların patoloji bloklarından özel moleküler testler yapılması gerekir (PDL-1, MSI ya da TMB gibi). Bazı tümörlerde ise özel bir teste gerek olmadan kullanılabilir. Hastanın doktoru, kişinin immünoterapi için uygun olup olmadığını bu sonuçlar ve yapılan çalışma sonuçları doğrultusunda belirler. Bu tedaviler medikal onkoloji uzmanı tarafından planlanıp uygun hastaya, uygun zamanda verilmelidir.

Akıllı ilaç tedavisi nedir?

Akıllı ilaç, kanser tedavisinde hedefe yönelik sonuç almayı sağlayan bir yöntemdir. Kanser oluşumunda etkili genetik mutasyonlar ve moleküler değişiklikler hakkındaki bilgiler arttıkça akıllı ilaçlar, kanser tedavisinde daha da önem kazanmaktadır.

Hedefe yönelik terapinin en önemli araçlarından olan akıllı ilaç, kanser hücrelerinin kazandığı kontrolsüz çoğalma ve yayılma özelliğini engellemeyi amaçlar. Mutasyonlarla kazanılan bu özellikleri durdurmaya çalışan molekülleri içeren akıllı ilaç kullanımı, kanser tedavisinde giderek önemini artıran bir yöntemdir.

Akıllı ilaç türleri, kanser tedavisinde pek çok farklı yolu etkileyerek faydalı olabilir:

- Bağışıklık sisteminin kanser hücrelerini yok etmesini kolaylaştırır.
- Kanser hücrelerinin büyümesini durdurur.
- Tümör içindeki damar gelişimini, dolayısıyla kan akışını ve tümörün beslenmesini engeller.
- Kanser öldürücü ilaçları kanser hücrelerine taşır.
- Kanser hücrelerinin ölmesini sağlar, tümör oluşumunu engelleyebilir.
- Tümör gelişimi için gerekli olan hormonların etkisini engeller.

Akıllı ilaçlar hangi evrelerde kullanılır?

Akıllı ilaçlar genellikle ağız yoluyla kullanılır. Kanser tedavisinde akıllı ilaç kullanımı ise, pek çok faktöre bağlı olarak değişebilir. Mesane, beyin, meme, serviks (rahim ağzı), kolon, yemek borusu, baş ve boyun, gastrointestinal (sindirimsel) sistem, böbrek, akciğer, pankreas, deri, tiroit ve daha birçok farklı dokunun veya organın kanserinde akıllı ilaç kullanılabilir. Ancak akıllı ilaçlar, spesifik mutasyonların varlığında etkili olabilir. Bu yüzden kanser hastasının yapılacak genetik testlerle hedefe yönelik tedavi için uygun olup olmadığı araştırılır.

Akıllı ilaçlar genellikle lokal olarak ileri evre ya da uzak metastaz yapmış hastalıkta kullanılır, ancak bazı akıllı ilaçlar operasyon sonrası koruyucu, yani adjuvan amaçla da kullanılabilir.

Sonuç olarak kanserde akıllı ilaç kullanılıp kullanılmayacağı; kanser türüne, kanser hücrelerinde bulunan mutasyona, hastanın genel sağlık durumuna göre değişebilir. Akıllı ilaç tedavisi hakkında daha ayrıntılı ve kişiye özel değerlendirme için donanımlı bir onkoloji birimi bulunan sağlık kuruluşlarına başvurulması faydalı olacaktır.

Bu dokümanın içeriği, Anadolu Sağlık Merkezi uzman hekimlerce hazırlanmıştır. Johns Hopkins Medicine, Anadolu Sağlık Merkezi'nde herhangi bir tıbbi hizmet vermemektedir. Anadolu Sağlık Merkezi Johns Hopkins Medicine işbirliği, kurumlar arasında eğitim ve kalite geliştirme programlarını kapsar.

Ayrıntılı bilgi için
Onkoloji Merkezi'ni
ziyaret edebilirsiniz.

Özel Anadolu Sağlık Merkezi Hastanesi
Cumhuriyet Mahallesi 2255 Sokak No: 3
Gebze 41400 Kocaeli

Özel Anadolu Sağlık Ataşehir Tıp Merkezi
Barbaros Mah. Ortabahar Sok. No: 28/28A
Ataşehir 34746 İstanbul

44 44 276
www.anadolusaglik.org